Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (treće vijeće)

8. prosinca 2016.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Direktiva 2008/48/EZ – Zaštita potrošača – Potrošački krediti – Članak 2. stavak 2. točka (j) – Sporazum o reprogramu duga – Besplatna odgoda plaćanja – Članak 3. točka (f) – Kreditni posrednici – Društva za naplatu potraživanja koja djeluju u ime vjerovnika“

U predmetu C-127/15,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Oberster Gerichtshof (Vrhovni sud, Austrija), odlukom od 17. veljače 2015., koju je Sud zaprimio 12. ožujka 2015., u postupku

Verein für Konsumenteninformation

protiv

INKO, Inkasso GmbH,

SUD (treće vijeće),

u sastavu: L. Bay Larsen, predsjednik vijeća, M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan (izvjestitelj) i D. Šváby, suci,

nezavisna odvjetnica: E. Sharpston,

tajnik: C. Strömholm, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 25. veljače 2016.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

— za Verein für Konsumenteninformation, S. Langer, *Rechtsanwalt*,

— za INKO, Inkasso GmbH, C. Rabl, *Rechtsanwalt*,

— za njemačku vladu, T. Henze i M. Hellmann kao i J. Kemper i D. Kuon, u svojstvu agenata,

— za francusku vladu, D. Colas i S. Ghiandoni, u svojstvu agenata,

— za litavsku vladu, K. Dieninis i D. Kriaučiūnas, kao i J. Nasutavičienė, u svojstvu agenata,

— za Europsku komisiju, S. Grünheid i G. Goddin, u svojstvu agenata,

* * Jezik postupka: njemački

saslušavši mišljenje nezavisne odvjetnice na raspravi održanoj 21. srpnja 2016.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članaka 2. točke (j) i članka 3. točke (f) Direktive 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ (SL 2008., L 133, str. 66. i ispravci u SL 2009., L 207, str. 14., SL 2010., L 199, str. 40.; SL 2011., L 234, str. 46. i SL 2015., L 36., str. 15.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 13., str. 58.).

2 Zahtjev je podnesen u okviru spora između Verein für Konsumenteninformation (Udruženje za informiranje potrošača, u daljnjem tekstu: Udruženje) i društva INKO, Inkasso GmbH (u daljnjem tekstu: Inko) u vezi s praksom potonjeg društva koja se sastojala u sklapanju sporazumâ s potrošačima o novom načinu otplate dugova koji su se odnosili na odobrenje odgode plaćanja a da im nisu pružene informacije prije sklapanja ugovora.

Pravni okvir

Pravo Unije

3 Uvodna izjava 24. Direktive 2008/48 glasi:

„Potrošačima je potrebno dati sveobuhvatne informacije prije nego što sklope ugovore o kreditu, bez obzira na to je li ili nije u prodaju kredita uključen kreditni posrednik. Stoga bi se, općenito, zahtjevi za pružanjem informacija prije sklapanja ugovora trebali primjenjivati i na kreditne posrednike. Međutim, kada dobavljači proizvoda i usluga djeluju kao kreditni posrednici u pomoćnoj ulozi, nije primjereno opterećivati ih zakonskom obvezom osiguravanja informacija prije sklapanja ugovora u skladu s ovom Direktivom. Može se, primjerice, smatrati da dobavljači proizvoda i usluga djeluju kao kreditni posrednici u pomoćnoj ulozi ako njihova djelatnost kao kreditnih posrednika nije glavna svrha njihove poslovne ni profesionalne djelatnosti. U takvim je slučajevima dovoljna razina zaštite potrošača ipak postignuta budući da je vjerovnik odgovoran osigurati da potrošači dobiju potpune informacije prije sklapanja ugovora, bilo od posrednika ako se vjerovnik i posrednik tako dogovore, bilo na neki drugi odgovarajući način.“

4 U skladu s člankom 2. te direktive, naslovljenim „Područje primjene“:

„1. Ova se Direktiva primjenjuje na ugovore o kreditu.

2. Ova se Direktiva ne primjenjuje na sljedeće:

[...]

(f) ugovore o kreditu prema kojima se kredit odobrava bez kamata i bez bilo kakvih drugih naknada i ugovore o kreditu prema čijim uvjetima se kredit mora otplatiti u roku od tri mjeseca, a plaćaju se samo neznatne naknade;

[...]

(j) ugovore o kreditu koji se odnose na odgođeno plaćanje postojećeg duga, bez plaćanja pristojbi;

[...]

6. Države članice mogu utvrditi da se primjenjuju samo članci od 1. do 4., članci 6., 7., 9., članak 10. stavak 1., članak 10. stavak 2. točke od (a) do (i), točke (l) i (r), članak 10. stavak 4., članci 11., 13., 16. i članci od 18. do 32. na ugovore o kreditu koji propisuju dogovaranje mjera između vjerovnika i potrošača u pogledu odgođenog plaćanja ili metoda otplate kada potrošač već ne ispunjava obvezu plaćanja prvotnog ugovora o kreditu i kada:

(a) je vjerojatno da bi takve mjere mogle spriječiti mogućnost pokretanja sudskog postupka zbog neispunjenja obveze plaćanja; i

(b) potrošač time ne bi podlijegao manje povoljnim uvjetima od onih utvrđenih prvotnim ugovorom o kreditu.

[...]“

5 Članak 3. te direktive, naslovljen „Definicije“, predviđa:

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

[...]

(b) „vjerovnik” znači fizička ili pravna osoba koja odobrava ili obećava odobriti kredit u okviru svojeg obrta, poslovanja ili profesije;

(c) „ugovor o kreditu” znači ugovor u kojem vjerovnik odobrava ili obećava odobriti potrošaču kredit u obliku odgode plaćanja, zajma ili slične financijske nagodbe, izuzev ugovora o trajnom pružanju usluge ili isporuke proizvoda iste vrste kada potrošač plaća za takve usluge ili proizvode tijekom cjelokupne njihove isporuke u obliku mjesečnih obroka;

[...]

(f) „kreditni posrednik” znači fizička ili pravna osoba koja ne djeluje kao vjerovnik i koja u okviru svojeg obrta, poslovanja ili profesije, za naknadu koja može poprimiti novčani oblik ili bilo koji drugi dogovoreni financijski oblik:

i) predstavlja ili nudi ugovore o kreditu potrošačima;

ii) pomaže potrošačima poduzimanjem pripremnih radnji u pogledu nekih drugih ugovora o kreditu osim onih iz podtočke i), ili koja

iii) sklapa ugovore o kreditu s potrošačima u ime vjerovnika;

(g) „ukupni troškovi kredita za potrošača” znači svi troškovi, uključujući i kamate, provizije, pristojbe ili bilo koju drugu vrstu naknade koju potrošač mora platiti u vezi s ugovorom o kreditu i koji su poznati vjerovniku, osim troškova javnog bilježnika; troškovi u pogledu dodatnih usluga koje se odnose na ugovor o kreditu, a posebno premije osiguranja, također su uključeni ako je, povrh toga, sklapanje ugovora o pružanju drugih usluga obvezno s ciljem dobivanja kredita ili dobivanja kredita prema uvjetima koji vrijede na tržištu;

(h) „ukupan iznos koji plaća potrošač” znači zbroj ukupnog iznosa kredita i ukupnih troškova kredita za potrošača;

(i) „efektivna kamatna stopa” znači ukupne troškove kredita za potrošača, izražene kao godišnji postotak ukupnog iznosa kredita, uključujući, prema potrebi, i troškove iz članka 19. stavka 2.;

[...]“

6 Članak 5. Direktive 2008/48 naslovljen „Informacije prije sklapanja ugovora“ u stavku 1. utvrđuje:

„Pravodobno, prije nego što se potrošač obveže ugovorom o kreditu ili ponudom, vjerovnik i, kada je to primjereno, kreditni posrednik, na temelju kreditnih uvjeta i odredaba koje nudi vjerovnik i, prema potrebi, želja i informacija koje je izrazio odnosno dostavio potrošač, potrošaču pružaju sve informacije koje su mu potrebne za uspoređivanje različitih ponuda s ciljem donošenja informirane odluke o tome hoće li sklopiti ugovor o kreditu. [...]“

7 Članak 6. te direktive naslovljen „Zahtjevi za pružanje informacija prije sklapanja ugovora za određene ugovore o kreditu u obliku ugovora o prekoračenju po računu i za određene specifične ugovore o kreditu“ u stavku 1. propisuje:

„Pravodobno, prije nego što se potrošač obveže ugovorom o kreditu ili ponudom ugovora o kreditu iz članka 2. stavaka 3., 5. ili 6., vjerovnik i, prema potrebi, kreditni posrednik dužni su, na temelju uvjeta i odredaba kredita koji nudi vjerovnik i, kada je to primjereno, želja i informacija koje je izrazio odnosno dostavio potrošač, potrošaču pružiti sve informacije koje su mu potrebne za usporedbu različitih ponuda s ciljem donošenja informirane odluke o tome hoće li sklopiti ugovor o kreditu.“

[...]“

8 U skladu s člankom 7. navedene direktive naslovljenom „Izuzeće od zahtjeva za pružanje informacija prije sklapanja ugovora“:

„Članci 5. i 6. ne primjenjuju se na dobavljače proizvoda ili pružatelje usluga koji djeluju u svojstvu kreditnih posrednika u pomoćnoj ulozi. To ne dovodi u pitanje obvezu vjerovnika da osigura da potrošač primi informacije prije sklapanja ugovora iz tih članaka.“

9 U skladu s člankom 21. iste direktive naslovljenim „Određene obveze kreditnih posrednika u odnosu na potrošače“:

„Države članice osiguravaju da:

(a) u oglašavanju ili dokumentu namijenjenom potrošaču kreditni posrednik naznači djelokrug svojih ovlasti, posebno radi li on isključivo s jednim vjerovnikom ili većim brojem vjerovnika ili kao neovisni broker;

(b) naknada, ako takva postoji, koju je potrošač dužan platiti kreditnom posredniku za njegove usluge bude poznata potrošaču, te da se potrošač i kreditni posrednik o njoj dogovore na papiru ili nekom drugom trajnom mediju prije sklapanja ugovora o kreditu;

(c) naknada, ako takva postoji, koju je potrošač dužan platiti kreditnom posredniku za njegove usluge bude priopćena vjerovniku od strane kreditnog posrednika u svrhu izračuna efektivne kamatne stope.“

Austrijsko pravo

10 Članak 6. Verbraucherkreditgesetza (zakon o potrošačkom kreditiranju), od 20. svibnja 2010. (BGBl. I, 28/2010, u daljnjem tekstu: VKrG) propisuje:

„Prije nego što se potrošač obveže ugovorom o kreditu ili ponudom, vjerovnik pravovremeno potrošaču pruža sve informacije, na temelju kreditnih uvjeta i odredaba koje nudi vjerovnik i, prema potrebi, želja i informacija koje je izrazio odnosno dostavio potrošač, koje su mu potrebne za uspoređivanje različitih ponuda s ciljem donošenja informirane odluke o tome hoće li sklopiti ugovor o kreditu. Takve se informacije daju u pisanom obliku ili na nekom drugom trajnom mediju i trebaju sadržavati sljedeće informacije:

1) vrstu kredita;

[...]

3) ukupan iznos kredita i uvjete kojima je uređeno povlačenje tranše;

4) trajanje ugovora o kreditu;

[...]

7) efektivnu kamatnu stopu i ukupan iznos koji potrošač treba platiti, ilustrirane reprezentativnim primjerom u kojemu se spominju sve pretpostavke primijenjene u izračunu te stope, u skladu s člankom 27.; [...]

[...]

8. Obveze informiranja predviđene točkama 1. do 7. također se primjenjuju na kreditnog posrednika ako on nije dobavljač proizvoda ili pružatelj usluga koji djeluje u svojstvu kreditnog posrednika u pomoćnoj ulozi.“

11 Članak 25. VKrG-a propisuje:

„1. Odredbe odjeljka 2. [...] primjenjuju se na ugovore kojima osoba koja u okviru svoje djelatnosti uz naknadu odobrava potrošaču odgodu plaćanja ili drugu financijsku nagodbu. [...]

2. [...] cijena kao i proizvod ili usluga također moraju biti navedeni u informacijama prije sklapanja ugovora (članak 6., stavak 1.) [...]“

12 U skladu s člankom 1000. stavkom 1. Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch (Građanski zakonik):

„Ako zakonom nije drugačije određeno, stopa od 4% godišnje primjenjuje se na kamate određene bez preciziranja iznosa ili na zakonske kamate.“

13 Članak 1333. zakonika propisuje:

„1. Šteta koju je dužnik prouzročio svojem vjerovniku zbog kašnjenja s plaćanjem novčane tražbine nadoknađuje se zakonskim zateznim kamatama (članak 1000. stavak 1.).

2. Osim zakonskih zateznih kamata vjerovnik može tražiti i naknadu druge štete koja mu je prouzročena krivnjom dužnika, osobito nužne troškove izvansudske naplate i izvansudske ovrhe, pod uvjetom da su one razumno proporcionalne dotičnoj tražbini.“

Glavni postupak i prethodna pitanja

14 Udruženje je na temelju austrijskog zakonodavstva ovlašteno podnijeti tužbu za zaštitu kolektivnih interesa i prava.

15 Društvo Inko djeluje kao agencija za naplatu potraživanja. U okviru svoje djelatnosti, za račun vjerovnika, dužnicima šalje pisma opomene u kojima navodi iznos neplaćenog duga, uključujući dospjele kamate i vlastite troškove naplate duga. Dužnike poziva ili da plate dug u roku od tri dana ili da popune unaprijed ispisani obrazac koji se odnosi na prihvaćanje plana vraćanja duga te da mu ga vrate. Time što su izjavili svoj pristanak, dužnici potvrđuju postojanje tražbine „uključujući kamate i troškove postupka računajući do dana podmirenja duga“. Oni se obvezuju platiti svoj dug u mjesečnim obrocima čiji je iznos utvrđen u skladu s navedenim planom pri čemu će se prvo pokriti troškovi društva Inko, a potom glavnica i kamate.

16 Udruženje je Handelsgerichtu Wien (Trgovački sud u Beču, Austrija) podnijelo zahtjev kojim je tražilo da se društvu Inko zabrani sklapanje sporazuma s potrošačima o vraćanju dugova kojima se utvrđuje rok plaćanja a da prethodno nije pružilo informacije iz članka 6. VKrG-a.

17 Taj sud je odlukom od 14. studenoga 2013. prihvatio zahtjev Udruženja.

18 Povodom žalbe na tu odluku Oberlandesgericht Wien (Visoki zemaljski sud u Beču, Austrija) djelomično ju je izmijenio presudom od 30. srpnja 2014.

19 I Udruženje i društvo Inko podnijeli su reviziju protiv te presude sudu koji je uputio zahtjev.

20 Sud koji je uputio zahtjev smatra da Agencija za naplatu potraživanja, kao što je to društvo Inko, obavlja profesionalnu djelatnosti i svoju djelatnost naplaćuje zaračunavanjem različitih troškova. Ono predlaže dužnicima, u ime vjerovnika, sklapanje sporazuma o rokovima plaćanja ili reprogramu duga.

21 Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da je predmet poslovanja društva Inko ponajprije naplata potraživanja. U tom kontekstu, sud koji je uputio zahtjev želi saznati može li se agencija za naplatu potraživanja kao društvo Inko, čija je djelatnost kreditnog posredovanja tek sporedna u odnosu na druge profesionalne djelatnosti koje primarno obavlja, smatrati „kreditnim posrednikom“ u smislu članka 3. točke (f) Direktive 2008/48.

22 Što se tiče financijskih posljedica kašnjenja u plaćanju duga predviđenih austrijskim zakonodavstvom, sud koji je uputio zahtjev ističe da dužnik treba platiti ne samo zakonske kamate od 4% već i nadoknaditi drugu štetu koja je nastala vjerovniku uključujući onu nastalu naplatom tražbine, pod uvjetom da je proporcionalna.

23 Iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da Udruženje nije dokazalo da kamate i pristojbe koje društvo Inko zaračunava dužnicima za koje se smatra da ne mogu ispuniti svoje obveze svojim iznosom prelaze one koje se duguju vjerovnicima u skladu s austrijskim zakonodavstvom kada potonji odobravaju rokove za plaćanje tim dužnicima.

24 Posljedično, sud koji je uputio zahtjev želi znati mogu li se sporazumi o reprogramu dugova koji se odnose na odobrenje odgode plaćanja koje je društvo Inko sklapalo s potrošačima smatrati sklopljenima „bez plaćanja pristojbi“ u smislu članka 2. stavka 2. točke (j) Direktive 2008/48, i stoga isključenima iz područja primjene te direktive.

25 U tim uvjetima Oberster Gerichtshof (Vrhovni sud, Austrija) odlučio je prekinuti postupak i postaviti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Je li agencija za naplatu potraživanja, koja u vezi s naplatom tražbina u okviru svoje djelatnosti u ime svojih klijenata njihovim dužnicima nudi sklapanje sporazuma o obročnoj otplati, pri čemu za svoju djelatnost naplaćuje pristojbe koje će u konačnici snositi dužnici, ‚kreditni posrednik' u smislu članka 3. točke (f) Direktive 2008/48?

2. Ako je odgovor na prvo pitanje potvrdan:

Je li sporazum o obročnoj otplati koji je sklopljen između dužnika i njegova vjerovnika uz posredovanje agencije za naplatu potraživanja „odgođeno plaćanje postojećeg duga bez plaćanja pristojbi" u smislu članka 2. stavka 2. točke (j) Direktive 2008/48/EZ, ako se dužnik u njemu jedino obveže da će platiti neplaćenu tražbinu kao i one kamate i pristojbe koje bi zbog zakašnjenja ionako bio dužan platiti na temelju zakona i onda kada ne bi bio sklopljen takav sporazum?

O prethodnim pitanjima

Drugo pitanje

26 Svojim drugim pitanjem koje treba najprije ispitati sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 2. stavak 2. točku (j) Direktive 2008/48 tumačiti na način da je sporazum o reprogramu duga, koji je sklopljen zbog toga što potrošač ne ispunjava svoje obveze između potrošača i vjerovnika uz posredovanje agencije za naplatu potraživanja, sporazum „bez plaćanja pristojbi" u smislu te odredbe jer se njime potrošač obvezuje platiti ukupan iznos kredita te kamate i pristojbe koje bi bio dužan platiti na temelju zakona i onda kada ne bi bio sklopljen takav sporazum.

27 Kako bi se odgovorilo na to pitanje, najprije valja istaknuti da Direktiva 2008/48 predviđa, u području potrošačkog kreditiranja, potpuno i obvezatno usklađivanje u čitavom nizu ključnih područja koje se smatra nužnim kako bi se osiguralo da svi potrošači Unije uživaju visoku i jednaku razinu zaštite svojih interesa te kako bi se olakšalo stvaranje učinkovitog unutarnjeg tržišta potrošačkog kreditiranja (vidjeti presudu od 18. prosinca 2014., CA Consumer Finance, C-449/13, EU:C:2014:2464, t. 21.).

28 Ta direktiva primjenjuje se, u skladu s njenim člankom 2. stavkom 1., na ugovore o kreditu osim, prema stavku 2. točki (j) tog članka, na ugovore o kreditu koji se odnose na odgođeno plaćanje postojećeg duga bez plaćanja pristojbi.

29 S jedne strane, što se tiče pojma „ugovor o kreditu", on je definiran u članku 3. točki (c) navedene direktive kao ugovor u kojem vjerovnik odobrava ili obećava odobriti potrošaču kredit u obliku odgode plaćanja, zajma ili slične financijske nagodbe, izuzev ugovora o trajnom pružanju usluge ili isporuke proizvoda iste vrste kada potrošač plaća za takve usluge ili proizvode tijekom cjelokupne njihove isporuke u obliku mjesečnih obroka.

30 Treba navesti da je pojam „ugovor o kreditu" definiran tom odredbom osobito širok i obuhvaća sporazum kao što je onaj u glavnom postupku koji predviđa reprogram načina otplate postojećeg duga.

31 U tom pogledu, iz članka 2. stavka 6. Direktive 2008/48 izričito proizlazi da se ona u načelu primjenjuje na ugovore o kreditu koji propisuju dogovaranje mjera između vjerovnika i potrošača u pogledu odgođenog plaćanja ili metoda otplate kada je potrošač već u zakašnjenju s plaćanjem.

32 Posljedično, takav sporazum, sklopljen između potrošača i ili izravno vjerovnika ili kreditnog posrednika koji djeluje u ime tog vjerovnika, treba se smatrati „ugovorom o kreditu“ u smislu članka 3. točke (c) navedene direktive, ne dovodeći u pitanje odstupanja iz članka 2. stavka 2. te direktive.

33 S obzirom na to, s druge strane treba ocijeniti može li se takav ugovor smatrati „besplatnim“ u smislu članka 2. stavka 2. točke (j) iste direktive ako se potrošač obveže vratiti ukupan iznos kredita kao i platiti kamate i pristojbe koje bi u slučaju nepostojanja ugovora trebao platiti u skladu s nacionalnim zakonodavstvom.

34 Iako direktiva 2008/48 posebno ne definira pojam „pristojbe“, važno je istaknuti da, u skladu s člankom 3. točkom (g) te direktive, ukupni troškovi kredita za potrošača obuhvaćaju sve troškove koje potrošač mora platiti u vezi s ugovorom o kreditu i koji su poznati vjerovniku (vidjeti presudu od 21. travnja 2016, Radlinger et Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, t. 84.).

35 Osobito široke definicije pojma „ugovor o kreditu“ u smislu članka 3. točke (c) Direktive 2008/48, kao i pojma „ukupnih troškova kredita za potrošača“ u smislu članka 3. točke (g) te direktive odgovaraju cilju koji se želio postići tom direktivom na koji je skrenuta pozornost u točki 27. ove presude jer omogućavaju široku zaštitu potrošača.

36 Također, svako ograničavanje područja primjene iste direktive u skladu s njezinim člankom 2. stavkom 2. treba tumačiti s obzirom na taj cilj.

37 Posljedično, kada se potrošač obveže sporazumom koji predviđa nove uvjete plaćanja postojećeg duga ne samo na vraćanje ukupnog iznosa kredita već i na plaćanje kamata ili pristojbi koje nisu bile predviđene prvotnim ugovorom u skladu s kojim je dodijeljen neplaćeni kredit, takav sporazum neće se smatrati sklopljenim „bez plaćanja pristojbi“ u smislu članka 2. stavka 2. točke (j) Direktive 2008/48.

38 U ovom slučaju, iz odluke kojom se upućuje prethodno pitanje proizlazi da sporazumi o reprogramu kredita koje je društvo Inko predlagalo potrošačima ako ne ispunjavaju svoje obveze predviđaju da se potrošači obvežu plaćati svoj dug u mjesečnim obrocima pri čemu će se prvo pokriti troškovi društva Inko, a potom glavnica i kamate.

39 Za takav sporazum koji predviđa obvezu potrošača da plati troškove agencije za naplatu potraživanja, u ovom slučaju društva Inko, koji nije bio predviđen prvotnim ugovorom o kreditu, ne može se smatrati da se odnosi na odgođeno plaćanje postojećeg duga „bez plaćanja pristojbi“ u smislu članka 2. stavka 2. točke (j) Direktive 2008/48.

40 U pogledu cilja navedenog u točki 27. ove presude, da se svim potrošačima osigura visoka razina zaštite njihovih interesa, takva tvrdnja ne može se dovesti u pitanje kumuliranim iznosima kamata i troškova predviđenih takvim sporazumom, čak i ako ti iznosi ne prelaze one koji bi se trebali platiti kada ne bi bilo sporazuma među strankama, u skladu s primjenjivim nacionalnim zakonodavstvom koje se primjenjuje u slučaju kašnjenja u plaćanju.

41 Pod tim uvjetima na drugo pitanje valja odgovoriti da članak 2. stavak 2. točku (j) Direktive 2008/48 treba tumačiti na način da sporazum o reprogramu duga koji je sklopljen između potrošača i vjerovnika uz posredovanje agencije za naplatu potraživanja zbog toga što potrošač ne ispunjava svoje obveze nije sporazum „bez plaćanja pristojbi“ u smislu te odredbe jer se njime potrošač obvezuje platiti ukupan iznos kredita te kamate i pristojbe koji nisu bili predviđeni prvotnim ugovorom u skladu s kojim je navedeni kredit bio odobren.

Prvo pitanje

42 Svojim prvim pitanjem, koje valja ispitati nakon drugog pitanja, sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 3. točku (f) i članak 7. Direktive 2008/48 tumačiti na način da je agencija za naplatu potraživanja koja sklapa u ime vjerovnika sporazum o reprogramu neplaćenog kredita, ali koja tek u pomoćnoj ulozi djeluje u svojstvu kreditnog posrednika, „kreditni posrednik" u smislu članka 3. točke (f) i podvrgnuta je obvezi pružanja informacija potrošaču prije sklapanja ugovora u skladu s člancima 5. i 6. te direktive.

43 U tom pogledu valja podsjetiti da je u skladu s navedenim člankom 3. točkom (f) „kreditni posrednik" fizička ili pravna osoba koja ne djeluje kao vjerovnik i koja u okviru svojeg obrta, poslovanja ili profesije, za naknadu koja može poprimiti novčani oblik ili bilo koji drugi dogovoreni financijski oblik, predstavlja ili nudi ugovore o kreditu potrošačima pomaže potrošačima poduzimanjem pripremnih radnji u pogledu ugovora o kreditu ili sklapa ugovore o kreditu s potrošačima u ime vjerovnika.

44 Posljedično, agencija za naplatu potraživanja, poput društva Inko, koje djeluje u ime vjerovnika za sklapanje sporazuma o reprogramu neplaćenog kredita u skladu s kojim se potrošač obvezuje platiti ukupan iznos kredita te kamate i pristojbe, treba se smatrati „kreditnim posrednikom" u smislu te odredbe.

45 U glavnom postupku postavlja se pitanje je li agencija za naplatu potraživanja kao što je to društvo Inko u skladu sa svojim djelatnostima kreditnog posredovanja dužna priopćiti potrošačima informacije prije sklapanja duga iz članka 6. VKrG-a kojim je u austrijsko pravo prenesen članak 5. 2008/48.

46 U tom pogledu valja primijetiti da za takvog kreditnog posrednika u načelu vrijedi obveza pružanja informacija potrošaču prije sklapanja ugovora iz članaka 5. i 6. navedene direktive.

47 Međutim, u skladu s člankom 7. prvom rečenicom Direktive 2008/48, ta se obveza ne odnosi na dobavljače proizvoda ili pružatelje usluga koji djeluju u svojstvu kreditnih posrednika u pomoćnoj ulozi. U tom pogledu, uvodna izjava 24. te direktive navodi da dobavljači proizvoda i usluga djeluju kao kreditni posrednici u pomoćnoj ulozi ako njihova djelatnost kao kreditnih posrednika nije glavna svrha njihove poslovne ni profesionalne djelatnosti.

48 Na sudu je koji je uputio zahtjev da provjeri može li se smatrati, uzimajući u obzir sve okolnosti glavnog postupka, osobito glavnu svrhu djelatnosti predmetnoga kreditnog posrednika, da je on djelovao u svojstvu kreditnog posrednika u pomoćnoj ulozi u smislu članka 7. prve rečenice te direktive.

49 Istovremeno treba navesti da iznimka od obveze pružanje informacija potrošaču prije sklapanja ugovora koju želi koristiti kreditni posrednik ne utječe na pojam „kreditni posrednik" u smislu članka 3. točke (f) Direktive 2008/48 već je njezina jedina posljedica isključiti da se na osobe koje ne djeluju kao kreditni posrednici u pomoćnoj ulozi ne primjenjuje obveza pružanja informacija prije sklapanja ugovora iz članaka 5. i 6. te Direktive, dok se druge odredbe navedene direktive, osobito njezin članak 21., koji se odnosi na određene obveze kreditnih posrednika u odnosu na potrošače, nastavljaju primjenjivati na te osobe.

50 Ta iznimka ne utječe ni na razinu zaštite potrošača predviđenu Direktivom 2008/48.

51 U tom pogledu, kao što je to u bitnome istaknula nezavisna odvjetnica u točkama 28. do 30. svojeg mišljenja, obveza vjerovnika navedena u člancima 5. i 6. te direktive pružanja informacija potrošaču prije sklapanja ugovora, i ovisno o slučaju, kreditnog posrednika doprinosi ostvarenju cilja iz točke 27. ove presude osiguravanja svim potrošačima visokog stupnja zaštite njihovih interesa (vidjeti u tom smislu presude od 18. prosinca 2014., CA Consumer Finance, C-449/13, EU:C:2014:2464, t. 21., kao i od 21. travnja 2016., Radlinger et Radlingerová, C-377/14, EU:C:2016:283, t. 61.).

52 Kao što to proizlazi iz članka 7. druge rečenice navedene direktive zajedno s njezinom uvodnom izjavom 24., iznimka predviđena člankom 7. prvom rečenicom Direktive 2008/48 u vezi dobavljača proizvoda i usluga koji djeluju kao kreditni posrednici u pomoćnoj ulozi ne utječe na obvezu vjerovnika da vodi računa o tome da potrošač dobije informacije prije sklapanja ugovora iz članaka 5. i 6. te direktive.

53 S obzirom na sva prethodna razmatranja, na prvo pitanje treba odgovoriti da članak 3. točku (f) i članak 7. Direktive 2008/48 treba tumačiti na način da je agencija za naplatu potraživanja koja sklapa, u ime vjerovnika, sporazum o reprogramu neplaćenog kredita, ali koja tek podredno djeluje u svojstvu kreditnog posrednika, što je dužan provjeriti sud koji je uputio zahtjev, „kreditni posrednik“ u smislu članka 3. točke (f) i nije podvrgnuta obvezi pružanja informacija potrošaču prije sklapanja ugovora u skladu s člancima 5. i 6. te direktive.

Troškovi

54 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (treće vijeće) odlučuje:

1) **Članak 2. stavak 2. točku (j) Direktive 2008/48/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2008. o ugovorima o potrošačkim kreditima i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 87/102/EEZ treba tumačiti na način da sporazum o reprogramu duga koji je sklopljen, zbog toga što potrošač ne ispunjava svoje obveze, između potrošača i vjerovnika uz posredovanje agencije za naplatu potraživanja nije sporazum „bez plaćanja pristojbi“ u smislu te odredbe jer se njime potrošač obvezuje platiti ukupan iznos kredita te kamate i pristojbe koji nisu bili predviđeni prvotnim ugovorom u skladu s kojim je navedeni kredit bio odobren.**

2) **Članak 3. točku (f) i članak 7. Direktive 2008/48 treba tumačiti na način da je agencija za naplatu potraživanja koja sklapa, u ime vjerovnika, sporazum o reprogramu neplaćenog kredita, ali koja tek podredno djeluje u svojstvu kreditnog posrednika, što je dužan provjeriti sud koji je uputio zahtjev, „kreditni posrednik“ u smislu članka 3. točke (f) i nije podvrgnuta obvezi pružanja informacija potrošaču prije sklapanja ugovora u skladu s člancima 5. i 6. te direktive.**

Potpisi